

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Будівельний факультет
Кафедра економічної теорії, обліку та оподаткування

**ПРЕЗЕНТАЦІЯ
АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

на тему:

**«Облік, аналіз і аудит статутного капіталу
будівельного підприємства»**

Тритяк Єлизавети Юріївни

-
- **Актуальність теми** даного дослідження полягає в тому, що власний капітал підприємства відображає його фінансову стабільність та кредитоспроможність. Однією зі складових власного капіталу є статутний капітал підприємства, як один із головних фінансових показників, оскільки являється початковою та безтерміновою основою фінансування діяльності підприємства, а також джерелом погашення збитків.
  - Власний капітал виконує одну із головних функцій та ролі підприємства, а саме: формувальну, розподільчу, управлінську, захисну, гарантійну, індикативну, репрезентативну. Тому питання ефективності організації обліку, аналізу та аудиту власного капіталу та його складових є найбільш актуальною темою не тільки сьогодні, а й на протязі довгих років.

Метою атестаційної випускної роботи є дослідження особливостей організації та методики обліку, аналізу та аудиту статутного капіталу будівельного підприємства.

Предметом дослідження є організаційні, методичні та практичні питання обліку, аналізу та аудиту статутного капіталу будівельного підприємства.

Об'єктом дослідження виступає статутний капітал публічного акціонерного товариства «Київпроект» (далі – ПАТ «Київпроект»).

- **Капітал** – ресурси, які використовують у виробництві товарів або при наданні послуг. Капіталом вважається все те, що використовується для виробництва, але не споживається в ньому. Він слугує початком для створення і подальшого розвитку підприємства, оскільки будь-яке підприємство утворюється для отримання і збереження прибутку.
-

Капітал будь-якого підприємства поділяється на власний та позиковий.

- **Позиковий капітал** – сукупність грошових капіталів, що надається на тимчасове користування за умов повернення і плати у вигляді відсотків.
- **Власний капітал** – це кошти власників і власних фінансових ресурсів самого підприємства.

Функції та роль власного капіталу підприємства

Функції	Характеристика	Значення
Первинні функції		
Формувальна	Мобілізація фінансових ресурсів і забезпечення матеріальних умов для створення і функціонування підприємства	Накопичення фінансових ресурсів для створення фінансової бази підприємства
Розподільча	Забезпечення власників та учасників розподілу чистого прибутку та активів при ліквідації підприємства	Розподіл пропорціями чистого прибутку та активів між власниками підприємства
Управлінська	Забезпечує участь власників у прийнятті рішень	Визначає можливість прийняття участі власників в управлінні підприємством
Захисна	Підтримує фінансову стійкість та платоспроможність підприємства	Уникнення фінансових ризиків, пов'язаних з використанням капіталу підприємства

Функції та роль власного капіталу підприємства

Функції	Характеристика	Значення
Вторинні функції		
Гарантійна	Підтвердження платоспроможності та фінансової стійкості для кредиторів та інвесторів	Гарантування інтересів кредиторів та інвесторів
Індикативна	Відображення ринкової вартості підприємства	Формування ринкової вартості підприємства
Репрезентативна	Формування іміджу для кредиторів та інвесторів	Відображення інвестиційної привабливості підприємства

-
- **Статутний капітал (фонд)** – це виділені підприємству або залучені ним на засадах, визначених законодавством, фінансові ресурси. Він може виступати не тільки як гроші, а і цінні папери, нерухомість, інше майно, правами на інтелектуальну власність та інше.
  - Основним установчим документом більшості підприємств є **статут**, в якому фіксується хто, що вніс та визначена за згодою власників оцінена вартість цього внеску. По мінімальному внеску кожного з учасників у співвідношенні до загальної вартості статутного капіталу, визначається частка кожного, його право голосу на загальних зборах.

Дозволені та заборонені внески до статутного капіталу

Критерії	Внески до статутного капіталу	
	Дозволені	Заборонені
Види майна	<p>Для всіх підприємств:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кошти (в тому числі в іноземній валюті); • цінні папери (акції, інвестиційні сертифікати тощо); • інше майно (нерухомість, обладнання, техніка та інші матеріальні цінності); • майнові права, що мають грошову оцінку 	<p>Для ТОВ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • бюджетні кошти; • кошти отримані в кредит чи під заставу; • векселі; • майно державних підприємств, яке не підлягає приватизації <p>Для АТ додатково:</p> <ul style="list-style-type: none"> • боргові цінні папери, емітентом яких є засновник; • зобов'язання з виконання робіт для АТ і надання послуг

Дозволені та заборонені внески до статутного капіталу

Критерії	Внески до статутного капіталу	
	Дозволені	Заборонені
Права щодо майна	Майно має належати учаснику на праві власності, повинно бути відчужуваним, мати грошову оцінку	Майно, що є орендованим, яке знаходиться в заставі, грошову оцінку якого достовірно встановити не можливо. Також права на земельну частку, земельні ділянки, що призначені для ведення особистого сільського господарства

Особливості формування статутного капіталу в різних організаційно-правових формах

Фізична особа-підприємець (ФОП) – відповідає за своїми зобов'язаннями усім своїм майном, на яке відповідно до закону може бути звернено стягнення. Оскільки ФОП несе відповідальність усім своїм власним майном, то на початку діяльності статутний капітал йому не потрібен.

Особливості формування статутного капіталу в різних організаційно-правових формах

Приватне підприємство (ПП) – підприємство, що діє на основі статуту. Статутний фонд приватного підприємства представляє собою загальну вартість активів, внесених учасниками до загального капіталу. Законодавством не встановлено для них обмежень щодо розмірів такого фонду. Він може бути таким, яким побажають засновники.

Особливості формування статутного капіталу в різних організаційно-правових формах

Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) – господарське товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Учасники товариства, які повністю сплатили свої вклади, несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах своїх вкладів. Розмір статутного капіталу товариства складається з номінальної вартості часток його учасників, виражених в національній валюті України, додатково може визначатися у відсотках. Мінімальний розмір – **100 мінімальних заробітних плат**.

Особливості формування статутного капіталу в різних організаційно-правових формах

Акціонерне товариство (АТ) – товариство, яке має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства. Акціонери відповідають за зобов'язаннями товариства тільки в межах належних їм акцій. Згідно чинного законодавства мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства становить **1250 мінімальних заробітних плат**, виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, діючої на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства.

Нормативне регулювання діяльності підприємств:

- Верховна Рада України – прийняття законів та постанов.
- Президент України – укази щодо напрямів інвестицій на певний період.
- Кабінет Міністрів України – прийняття постанов, які регулюються на основі відповідних законів.
- Уповноважені органи держави – регулювання в межах своїх повноважень.
- Органи місцевого самоврядування.
- Місцеві державні адміністрації.
- Державна інспекція архітектури та містобудування України (ДІАМ) – центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду.

Публічне акціонерне товариство «Київпроект» (далі ПАТ «Київпроект»)

- проектно-дослідницький комплекс, який об'єднує 3 проектні та дослідні інститути, 2 дочірні підприємства, Управління «Київпроект-б», 20 архітектурних майстерень, 4 конструкторські та 16 інженерних відділів. Воно посідає лідируюче місце серед проектних організацій м. Київ по реалізації соціального замовлення населення.
- основними видами діяльності є: діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах. В послужному списку компанії розробка усіх повоєнних генеральних планів столиці, роботи з комплексної забудови міських територій, формування системи загальноміського центру, реконструкція будинків та споруд, створення сучасних містобудівних ансамблів, об'єктів соціальної сфери та житла.
- запроектована майже вся транспортна та інженерна інфраструктура м. Київ – це магістральні вулиці, шляхопроводи, мости, естакади та тунелі, пішохідні переходи, підземні переходи з сучасним використанням підземного простору, тролейбусні лінії, лінії швидкісного трамваю, водогони та каналізаційні колектори, насосні станції, очисні споруди, артезіанські свердловини, теплові магістралі, котельні тощо.

Складові власного капіталу будівельного підприємства

Облік статутного капіталу

Рахунок 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал» призначений для обліку та узагальнення інформації про стан і рух статутного й іншого зареєстрованого, пайового капіталу підприємства.

Рахунок 40 має такі субрахунки:

- 401 «Статутний капітал»
- 402 «Пайовий капітал»
- 403 «Інший зареєстрований капітал»
- 404 «Внески до незареєстрованого статутного капіталу»

Аналітичний облік ведеться за видами капіталу за кожним засновником.

Облік статутного капіталу пов'язаний з обліком неоплаченого капіталу, тобто сумою заборгованості засновників за внесками до статутного капіталу.

Для обліку цієї заборгованості використовується **рахунок 46 «Неоплачений капітал»**, призначений для узагальнення інформації про зміни у складі неоплаченого капіталу підприємства.

За дебетом рахунку 46 відображається заборгованість засновників за внесками до статутного капіталу підприємства, за кредитом – погашення заборгованості за внесками до статутного капіталу.

Аналітичний облік неоплаченого капіталу ведеться за видами розміщених неоплачених акцій та за кожним засновником підприємства.

Облік формування статутного капіталу ПАТ «Київпроект», його збільшення та зменшення, тис.грн.

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума
		Дебет	Кредит	
1	Зареєстровано статут (зміни до статуту щодо збільшення статутного капіталу) товариства	46	401	12215
2	Здійснено внески до статутного капіталу:			
	-грошовими коштами	30,31	46	2649
	-основними засобами	10	46	4615
	-матеріальними цінностями	20,22	46	3895
	Збільшення статутного капіталу згідно з внесеними змінами до статуту	46	401	555
3	Збільшення статутного капіталу за рахунок:			
	-додаткових внесків грошовими коштами	30,31	46	156
4	-нерозподіленого прибутку	44,3	46	289
	-дивідендів, нарахованих учасниками	671	401	56
5	Зменшено статутний капітал при поверненні внесків учасниками	401	672	0

Взаємозв'язок статей першого розділу пасиву Балансу з рахунками обліку на ПАТ «Київпроект»

Назва статті	Код рядка	Код рахунка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Зареєстрований капітал	1400	40	12215	12215
Капітал у дооцінках	1405	41	-27447	-25841
Додатковий капітал	1410	42	11	11
Резервний капітал	1415	43	1832	1832
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	441 (442)	53671	52941
Неоплачений капітал	1425	46	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	45	(0)	(0)

**Взаємозв'язок статей другого розділу «Звіту про фінансові результати»
з рахунками обліку на ПАТ «Київпроект»**

Стаття	Код рядка	Код рахунка або порядок розрахунку	За звітний період	За попередній рік
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	411,412	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	413	-850	-1154
Накопичені курсові різниці	2410	423	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	425	-	-
Інший сукупний дохід	2445	42 (без урахування 423)	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	p.2400+2405 +2410+2415+ 2445	-850	-1154
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	p.2450*0,18	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	p.2450-2455	-850	-
Сукупний дохід	2465	p.2350+2355+ 2460	876	574

**Структура складових власного капіталу ПАТ «Київпроект» у
2019-2020 р.р.**

Складові власного капіталу	2019 р.(тис. грн.)	2019 р. (%)	2020 р. (тис.грн.)	2020 р. (%)
Зареєстрований (пайовий) капітал	12215	30	12215	29,67
Капітал у дооцінках	-27447	-68	-25841	-62,78
Додатковий капітал	11	0,02	11	0,02
Резервний капітал	1832	4,5	1832	4,45
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	53671	133	52941	128,63
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	40282	100	41158	100

**Динаміка складових власного капіталу ПАТ «Київпроект» за
2019-2020 р.р.(тис. грн.)**

Власний капітал	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			+/-	%
Зареєстрований (пайовий) капітал	12215	12215	0	0
Капітал у дооцінках	-27447	-25841	1606	5,85
Додатковий капітал	11	11	0	0
Резервний капітал	1832	1832	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	53671	52941	-730	-1,36
Разом	40282	41158	876	2,2

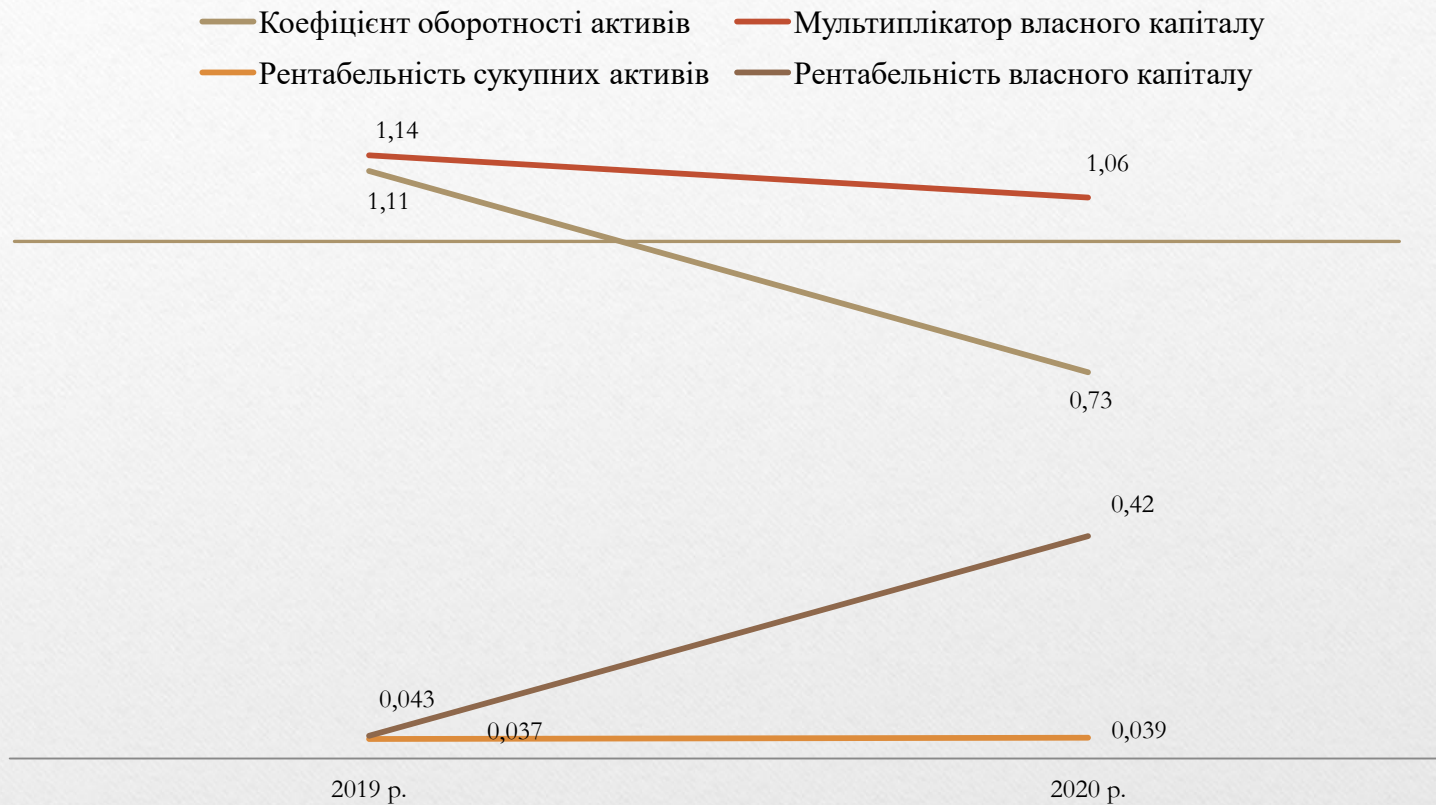

Рис. Узагальнені показники 4-факторної мультиплікативної моделі

Аудит власного капіталу ПАТ «Київпроект»

- При проведені аудиту власного капіталу за 2020 рік ПАТ «Київпроект» зазначено, що фінансова звітність відображається достовірно, фінансовий стан Товариства, його фінансові результати і грошові потоки за рік оформлені відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», помилок виявлено не було.

Основні проблеми обліку, аналізу та аудиту статутного капіталу - відсутність:

- чіткого регулювання, затверджених положень і методичних рекомендацій формування власного капіталу та його оцінки на законодавчому рівні;
- на практиці контролю з боку держави та відповідальності за процесом формування, оцінки та руху власного капіталу;
- нормативних актів з боку держави, які б давали змогу своєчасно виявляти проблеми контролюючим та регуляторним органам підприємства, структура власного капіталу яких свідчить про неможливість подальшого існування;
- затверджених уніфікованої форм первинних документів та зведених реєстрів стосовно обліку учасників, проведення переоцінок, формування та використання прибутку, формування та використання резервів;
- достатнього рівня контролю за веденням обліку власного капіталу на підприємстві всередині;
- затверджених положень стосовно обліку формування та вибуття власного капіталу всередині підприємств;
- відповідальності за невиконання управлінським персоналом та відповідальними особами вимог існуючих нормативних актів на рівні самого підприємства та держави в цілому.

Напрями удосконалення системи обліку, аналізу та аудиту статутного капіталу:

На рівні держави доцільним може бути розробка та затвердження:

- єдиної методології стосовно первинної оцінки формування власного капіталу;
- регулятивних актів стосовно строків формування капіталу та відповідальності за ухиляння від їх виконання;
- нормативних актів з боку держави, які б давали змогу своєчасно виявляти помилки контролюючим та регуляторним органам підприємства, структура власного капіталу яких свідчить про неможливість подальшого існування;
- уніфікованих форм первинних документів та зведених реєстрів стосовно обліку учасників, проведення переоцінок, формування та використання прибутку, формування та використання резервів;
- єдиної методології аудиту власного капіталу;
- спеціальних аудиторські інформаційних систем, які б давали змогу аудиторам отримувати необхідну інформацію для формулювання аудиторської думки;
- удосконалення існуючих нормативних актів стосовно повідомлення аудиторами контролюючих органів про факти зловживань, шахрайських дій .

Напрями удосконалення системи обліку, аналізу та аудиту статутного капіталу:

На рівні підприємства:

- розробка такої облікової політики, яка б давала змогу чітко оцінювати та формувати власний капітал підприємства.
- розробка та впровадження такої системи внутрішнього контролю на підприємстві, яка б давала змогу контролювати та своєчасно виявляти недоліки, помилки в бухгалтерському обліку та виявляти причини існування таких помилок;
- розробка та впровадження на підприємствах такої інформаційної системи, яка б давала змогу своєчасно вносити, накопичувати, обробляти первинні дані та оперативно отримувати дані стосовно змін у власному капіталі для подальшого аналізу.
- доцільно в розробку даної інформаційної системи включити автоматизацію операцій з власним капіталом для уникнення ручних проведення та коригувань;
- розробка внутрішніх форм аналітичних документів стосовно обліку власного капіталу, які можуть бути основою для подальшого використання в аналізі, аудиторських перевірках тощо;
- запровадження на підприємстві методики або положення про аналіз власного капіталу, що дозволить приймати рішення щодо підвищення ефективності його використання та рівня підвищення фінансових показників в цілому.
- забезпечення наявності в штаті кваліфікованого персоналу з обліку та аналізу, а також постійне удосконалення їх знань шляхом навчання, стажування тощо.

Висновки та пропозиції

- Проблемами обліку, аналізу та аудиту власного капіталу, в основному є відсутність: об'єктивної оцінки основних засобів, відповідальності за невиконання управлінським персоналом та відповідними особами вимог існуючих нормативних актів, можливості проведення аналізу власного капіталу в реальному часі, оскільки його здійснення відбувається тільки після затвердження річної фінансової звітності, чіткої методології проведення аудиту як для власного капіталу, так і для інших сфер, єдиної інформаційної системи, з урахуванням специфіки діяльності підприємства тощо.
- Напрямами удосконалення виявлених проблем є розробка та затвердження актів стосовно строків, первинної оцінки формування капіталу та відповідальності за ухилення від їх виконання, запровадження єдиної об'єктивної оцінки основних засобів, системи внутрішніх стандартів в бухгалтерському та управлінському обліках, єдиної методології проведення аудиту, модернізація інформаційної системи підприємства з урахуванням галузі, в якій працює підприємство.
- Запропоновані шляхи удосконалення організації обліку, аналізу та аудиту статутного та власного капіталу будівельних підприємств на макро- та мікрорівнях дозволять підвищити ефективність використання та управління капіталу підприємства, сприятиме його оптимізації та дозволить зацікавленим користувачам інвестувати свої внутрішні ресурси задля підвищення економічного розвитку країни.

Дякую за увагу!